

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Kármán Mór

"1915"

Szerző:

Cím: Kármán Mór meghalt.

Forrás:

Pesti napló

Bp.

1915 X. 15

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Helyszám

Kármán Mór meghalt

A modern magyar pedagógia megteremtője

Nagy gyász és veszteség érte a magyar pedagógiát: egyik legkiválóbb és leghíresebb vezetőembere, dr. Kármán Mór egyetemi tanár szerdán éjjel hetvenkét éves korában elhunyt Budapesten.

Eredményekben gazdag, munkás élet ért véget elmulásával s emlékezetét kegyelettel fogja megőrizni a magyar közoktatás története. Egész életét a magyar pedagógia fejlesztésének szentelte és sok kiváló reform megalkotásában volt része s a többi közt az ő érdeme a gimnáziumi gyakorló iskola létesítése és a tudományos pedagógia elveinek a gimnáziumi oktatásban való meghonosítása. Modern pedagógus volt, akit a külföldi szakemberek is nagyrabecsültek, a magyarok pedig már régen egyik legtiszteltebb vezetőjükül ismerték el s elismerték működésének nagyjelentőségét még azok is, akik egyébként nem fogadták el és nem egyszer hevesen is támadták elveiért, amelyek a mai középiskolai oktatásban megvalósultak. Mint filozófus és pedagógiai író is maradandóvá tette nevét nagybecsű munkáival, amelyeknek egyrésze a külföldi tudományos és pedagógiai körökben is nagy elismerést keltett. Tudományos működéséért jutalommal is kitüntette a Magyar Tudományos Akadémia. A magyar tanárság mozgalmában mindig tevékeny részt vett és tanáregyesületi gyűléseken gyakran tett a magyar tanárság helyzetének javítására való javaslatokat. A

magyar pedagógusok tisztelettel fogják megőrizni az emlékezetét.

Bimbó-utca 10. szám alatt levő lakásán halt meg váratlanul. Még szerdán délelőtt

megtartotta rendes előadását az egyetemen s ma délelőtt már értesítették az egyetem rektorát az elhunytáról. A gyászhir megérkezése után kitűzték a gyászlobogót az egyetem homlokzatára.

Kármán Mór Szegeden született 1843-ban. Iskoláit szülővárosában és Budapesten végezte, majd a bécsi egyetemen filozófiai és filológiai tanulmányokkal foglalkozott. 1866-ban szerezte meg a budapesti egyetemen a doktori és magisteri diplomát. Működését, mint hit-tan tanár kezdte meg; a budapesti középiskolákban és a Kereskedelmi Akadémián az izraelita vallást tanította. Résztvett a tanáregyesület gyűlésein, minden fontosabb tanügyi kérdésben felszólt és olyan működést fejtett ki, amellyel magára vonta az akkori kultusz-miniszter, báró Eötvös József figyelmét. A miniszter a gyakorlati tanárképzés tanulmányozása céljából Lip-csébe küldte s ott annyira megnyerte a szakkörök rokonszenvét, hogy kinevezték a gyakorló elemi iskola presbiteriumának elnökévé és megbízták, hogy készítse el az iskola szervezeti és tanulmányi rendjét. Kitűnően megfelelt ebbeli feladatának. Visszaérkezése után 1872-ben a paedagógia, ethika és pszichológia magántanárává habilitálták a budapesti egyetemen. Ő készítette el a gyakorló főgimnázium szabályszerzetét és az iskola létesítése is az ő eszméje volt. Kinevezték ezután a Tanárképző Intézethez és a Gyakorló Főgimnáziumhoz tanárrá és paedagógiai vezetővé. Ő honosította meg nálunk a tudományos paedagógia elveit a gimnáziumi oktatásban. Életének legnevezetesebb alkotása azonban kétségtelenül a középiskolai oktatásnak újjászervezésére esik. Ő készítette el az 1879-iki gimnáziumi tantervet, 1897-ben súlyos betegsége miatt megvált a Gyakorló Főgimnáziumtól. Felépülése után a közoktatásügyi miniszteriumba osztották be szolgálatára. Tudományos érdemei méltánylása és elismeréseképp 1907-ben a magyar nemességet, majd egy évvel később ehhez a szőlőskislaki nemesi előnevet kapta meg. 1909-ben a király az egyetemi nyilvános rendes tanári címet adományozta neki. Főbb művei: Közoktatásügyi tanulmányok, Paedagógiai dolgozatai rendszeres összeállításban, Adalékok a gimnáziumi oktatás elméletéhez, Közoktatás egysége és a tanulmányok szervezete, Gimnáziumi tankönyvein és segédkönyvein kívül átdolgozta Browning Oszkár „A nevelés elméletének története“

című művét, Lodze Herman logikáját és pszichológiáját. Polemikus iratai: Hérbart és Lubrich, *Plagiozippus* név alatt pedig „Egy tudós Korrifens“ és „A tudós kolifeusnak igazságot szolgáltat Plagiozippus“ című művei, amelyek rendkívül nagy feltűnést keltettek annak idején, mert egyik nagy tudósunkat leplezte le mint plagiatort.